

Lees ook

Mare mareonline.nl/achtergrond/ook-als-ze-koud-douchen-betalen-studenten-de-volle-mep

Achtergrond

Ook als ze altijd koud douchen, betalen studenten de volle mep

Het Omegaplantsoen. Foto Taco van der Eb

Koen Spil

dinsdag 31 mei 2022

Zelfs als ze de radiator uit laten staan, moeten studenten in de studio's aan het Omegaplantsoen de hoge vaste kosten betalen voor duurzame energie. 'Het is bijna maffioos te noemen.'

De bewoners van het Omegaplantsoen zijn ontevreden over de vaste kosten voor hun verwarming: in studio's van nog geen dertig vierkante meter betalen ze maandelijks minstens zestig euro.

'Mijn verwarming stond in 2017 voor het laatst aan', zegt geschiedenisstudent Bartel van der Velden (27). Hij woont sinds 2016 in een huis met vier anderen. Hij heeft een kamer van ongeveer veertien vierkante meter en betaalt in totaal 47,50 euro per maand voor zijn warmte.

In een iets grotere zelfstandige studio van 26 vierkante meter betalen bewoners nog meer. 'Mijn verbruik is minimaal', zegt student religiewetenschappen Tobias Kingma (24). 'Ik douche altijd koud en doe alleen 's winters af en toe de verwarming aan. Toch betaal ik bijna hetzelfde als iemand in een rijtjeshuis.'

Pronken

Hij zag zijn maandrekening dit jaar stijgen naar 85 euro. 'En dan pronken ze wel met duurzaamheid. Het is bijna maffioos te noemen.'

Miriam de Boer (23, biofarmaceutische wetenschappen) woont sinds april vorig jaar in een studio van vergelijkbare grootte. 'Een vriendin zei direct dat je beter niet de verwarming kunt aanzetten.' Ze betaalt ongeveer 80 euro per maand aan warmte. Zoveel geld is het niet waard, vindt ze. 'Ik betaal hetzelfde als mijn ouders met een slecht geïsoleerd, groot huis.'

Op de Facebookpagina van het complex staan legio voorbeelden van verontwaardigde mensen. Al in 2015 zijn er berichten te vinden van mensen die schrikken van de jaarrekening.

Overstappen naar een andere warmteleverancier kan niet. Bij de bouw van het Omegaplantsoen in 2014 hebben energiebedrijf Eteck, studentenhuisvester Duwo en pensioenfondsen zoals Syntrus Achmea een afspraak gemaakt. Eteck heeft minimaal dertig jaar alleenrecht om warmte en warm water te leveren.

‘Ik betaal hetzelfde als mijn ouders met een groot en slecht geïsoleerd huis’

In ruil hiervoor heeft het bedrijf een warmte-koudeopslag (wko) aangelegd: in een diepe laag in de bodem bevinden zich aparte voorraden warm en koud grondwater. Het koele water wordt in de zomer omhoog gepompt om hitte af te vangen en vervolgens opgeslagen in een aparte bron. In de winter kan er hieruit worden geput voor de verwarming van het gebouw. Dit water wordt door een warmtepomp extra op temperatuur gebracht.

In 2021 hebben twee D66-raadsleden schriftelijke vragen gesteld aan het Leidse stadsbestuur over de hoge vaste kosten van het complex. De gemeente reageerde geen invloed op de tarieven te hebben, omdat de afspraken met betrokkenen al vastliggen, en die afspraken voldoen aan het door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) gestelde maximumtarief.

Absurd

Dit ligt dan weer vast in de Warmtewet. Deze is in 2014 van kracht gegaan en betreft de regels voor warmtesystemen zoals een wko. Een van de regels is dat de maximumprijs van het maandtarief (vaste en verbruikskosten) door de ACM wordt opgesteld en gehandhaafd.

‘Iedereen die warmte levert, mag een prijs vragen die binnen deze maximumprijs ligt’, zegt Annelies Huygen, hoogleraar ordening van energiemarkten aan de Universiteit Utrecht. Het is echter de vraag of deze tarieven reëel zijn bij de relatief kleine studio’s van het Omegaplantsoen.

‘In buurlanden zoals Duitsland betaal je vaste lasten naar rato van de hoeveelheid warmte die je gebruikt’, zegt Huygen. ‘Het is absurd dat je in een appartementje van dertig vierkante meter dezelfde vaste kosten betaalt als in een groot huis. Dat is gewoon een politieke keuze.’

Wie in de knel komt, kan naar twee meldpunten

Studenten en jongeren onder de 21 jaar komen niet in aanmerking voor een eenmalige energiecompensatie vanuit het Rijk.

De Landelijke Studentenvakbond (LSVb) brengt momenteel in kaart hoe studenten in geldnood komen door stijgende energieprijzen. Gedupeerden kunnen op de website van LSVb [hun verhaal achterlaten](#). Dinsdag zullen de reacties overhandigd worden aan Minister voor Armoedebeleid Carola Schouten.

In Leiden zijn GroenLinks en Studenten Voor Leiden (SVL) een meldpunt gestart, met steun van alle partijen behalve VVD en ChristenUnie. Ook zij willen erachter komen of het gebrek aan compensatie voor energiekosten jongeren en studenten in de problemen brengt.

De Warmtewet stelt Eteck in de gelegenheid om hoge vaste kosten te rekenen, aldus Huygen. 'We kennen de kosten noch de rendementen, en dat is een groot probleem. De ACM controleert de rendementen, maar als je geen extra boekhoudvoorschriften hebt, is winst ook maar een cijfer. In andere landen schrijven ze voor hoe je de boekhouding moet doen.'

Zwart gat

Er zijn weinig prikkels om het voor de consument goedkoper te maken, vindt de hoogleraar. 'Warmtetarieven in Nederland zijn een stuk hoger dan in de landen om ons heen. Het is niet duidelijk waarom dat zo is. Misschien zijn de bedrijven hier veel minder efficiënt dan in andere landen, of blijft er veel meer aan de strijkstok hangen. Het is een zwart gat, we weten het niet.'

'De laatste jaren zijn de belastingen op aardgas erg gestegen omdat de overheid vindt dat mensen van het gas af moeten. Warmteprijzen zijn gekoppeld aan de gasprijs. Dat is gek, want veel warmte is afkomstig van bijvoorbeeld afvalverbranding. Dat is niet of nauwelijks duurder geworden.'

Warmtebedrijven blijven dus ieder jaar onder de maximumprijs, maar hoe hoog de kosten precies zijn, blijft onbekend.

'Ik probeer het te onderzoeken, maar dat is lastig', aldus Huygen. 'Omdat de bedrijven een monopolie hebben ten opzichte van de klant, hoeven ze die kosten niet transparant te maken. In een land als Denemarken moeten de kosten wel bekend zijn. Die kunnen dan met elkaar worden vergeleken door een toezichthouder.'

'Bij een normale situatie is er concurrentie tussen aanbieders. Bij een warmtenet niet'

Eteck laat weten dat de warmtetransitie gefinancierd moet worden met investeringen. Woordvoerder Eline Vermeulen geeft aan dat het bedrijf dertig jaar nodig heeft om hun investering in het warmtesysteem terug te verdienen. 'De ACM heeft een maximumrendement opgesteld, wij houden ons daaraan.' Over het rendement van Eteck kan ze geen cijfers geven.

'De gestegen variabele kosten komen door de hogere kosten voor elektra. Die zijn harder gestegen dan de gasprijzen.' Vermeulen wijst op het feit dat het bij andere partijen niet veel verschilt. Wel geeft ze toe: 'De opbouw van de vaste kosten is niet transparant genoeg. Dat kan beter.'

Geen concurrentie

‘Wij zijn er om de consument te beschermen tegen onredelijke prijzen’, zegt Tjitte Mastenbroek van de ACM. ‘Bij een normale situatie is er concurrentie tussen aanbieders. Bij een warmtenet niet.’ Leveranciers van warmtenetten zijn door de ACM gevraagd om geen onredelijke tarieven te hanteren.

Meer kan de toezichthouder niet doen. ‘Er is een formule die de ACM móet gebruiken om de kosten te berekenen. Die staat in de wet’, zegt Huygen. ‘De kosten zijn bijvoorbeeld afgeleid van gasketels, maar die zijn er helemaal niet bij een wko.’

‘Voor ons is het niet makkelijk om iets anders te doen’, zegt een woordvoerder van Duwo. ‘Pensioenfondsen zoals Achmea beheren het grootste gedeelte van het gebouw. Die hebben een sturende rol gehad in de samenwerking met Eteck.’

‘Soms komt er een soldaat voorbij die iets probeert, maar het is juridisch helemaal dichtgetimmerd’

De woordvoerder zegt dat de verhouding van vaste kosten tegenover het verbruik anders is dan bij een cv-ketel die op gas werkt. ‘Als bewoners vragen hebben, nodig ik ze graag uit voor een gesprek over wat hoge kosten zijn. Onderaan de streep moet de rekening moet eerlijk zijn.’

Minister voor Klimaat en Energie Rob Jetten heeft al toegezegd naar een eerlijkere prijs te willen gaan, maar dat vereist een wetswijziging, en dus veel tijd.

Lijdzaam

Vooralsnog betalen de bewoners van het Omegaplantsoen noodgedwongen door. ‘Er wonen hier veel mensen en iedereen betaalt veel’, zegt bewoner De Boer. ‘Hoeveel winst maakt Eteck dan wel niet?’

Omdat ze geen invloed op de situatie hebben, leggen sommige studenten zich erbij neer. Kingma: ‘Soms komt er een soldaat voorbij die iets probeert. Maar het is juridisch helemaal dichtgetimmerd.’

Van der Velden: ‘Ik heb lijdzaam geaccepteerd dat ik geen invloed heb op het contract. Ze kunnen doen wat ze willen.’